

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT AF 45. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: torsdag den 29. september
Tidspunkt: kl. 10.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Claus Kvist Hansen (DF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Rasmus Jarlov (KF), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Søren Søndergaard (EL) og Holger K. Nielsen (SF).

Desuden deltog: statsminister Lars Løkke Rasmussen

Punkt 1. Afrapportering fra uformelt EU27-møde i Bratislava den 16. september 2016

Uformelt Det Europæiske Råd 16/9-16 – bilag 2 (erklæring fra det uformelle EU-27-møde i Bratislava 16/9-16)

Statsministeren: Den 16. september var der uformelt topmøde i Bratislava for stats- og regeringscheferne fra de tilbageværende 27 EU-lande. Det er upræcist udtrykt, for EU består stadig af 28 lande, idet Storbritannien endnu ikke har aktiveret artikel 50. Det var et uformelt endagsmøde uden anden fast dagsorden end, at det var en mulighed for at få vendt situationen og talt om, hvor de resterende 27 EU-lande står, efter at Storbritannien har besluttet at forlade samarbejdet.

Den ene vigtige konklusion var, at uanset, at Storbritannien nu melder sig ud, skal vi andre skal stå sammen og fortsætte med at have et tæt samarbejde. Den anden vigtige konklusion var, at vi aldrig igen vil tillade det, vi så sidste efterår, hvor der gik hul på Europa, og hvor vi oplevede en ukontrolleret strøm af flygtninge- og migranter.

På mødet blev der også opnået enighed om en kort fælles erklæring. Den var ikke planlagt på forhånd, for der var egentlig ikke lagt op til, at der skulle være en skriftlig erklæring, men bare en fri diskussion. Dog var det et ønske ikke mindst fra formandskabets side, at der kom en Bratislavaerklæring, så den blev lavet, som dagen skred frem. Sammen med erklæringen fremlagde formanden for Det Europæiske Råd, Donald Tusk og kommissionsformand Jean-Claude Juncker og det slovakiske formandskab en køreplan for arbejdet i de kommende måneder op til mødet i Rom. Både erklæringen og køreplanen er sendt til Europaudvalget.

Som sagt var der tale om et uformelt møde, og derfor blev der heller ikke truffet egentlige beslutninger, men jeg vil nu alligevel gerne nævne de væsentligste konklusioner. Som jeg har været inde på, var der enighed om, at uanset Storbritanniens beslutning om at forlade EU, forbliver EU-samarbejdet uundværligt for os andre.

EU er langt fra fejlfrit, men det er og forbliver det bedste instrument, vi har, til at adressere de fælles udfordringer, vi står overfor. Det er en fuldstændig entydig konklusion. En gang imellem er det måske meget godt lige at træde et halvt skridt tilbage, hæve sig over øjeblikkets problemer og tænke over, hvor vi ville være henne, hvis ikke vi havde den ramme, som EU er. Hvis man tænker over, hvad EU har betydet for fred, sikkerhed, stabilitet og velstand, står det ret klart, at der ikke er noget alternativ. Det er også vigtigt at sige, at der var der bred erkendelse af, at den EU-skepsis, der kom til udtryk ved folkeafstemningen i Storbritannien, ikke er noget isoleret britisk fænomen. Det er en skepsis, der ses alle steder, og som også afspejlede sig i den danske folkeafstemning og i folkeafstemningen i Holland. Det havde vi en god og ærlig snak om. Der var med ganske enkelte undtagelser også bred enighed om, at mere EU ikke er løsningen på EU's problemer. Vi har ikke brug for nye, ambitiøse projekter eller nye traktater, men der er tværtimod stor enighed om, at EU nu skal koncentrere sine kræfter på de væsentligste problemer, som betyder noget for borgerne, og lade mindre spørgsmål hvile.

Hvad er så de væsentligste problemer? Det drøftede vi også, og det kan vel sammenfattes i, at der er en betydelig konsensus bag tre overskrifter: migration og kontrol af de ydre grænser, intern og ekstern sikkerhed samt vækst og arbejdspladser.

For så vidt angår migration, hæftede jeg mig ved, at der hele vejen rundt om bordet var enighed om, at vi ikke igen vil tillade ukontrollerede flygtninge- og migrationsstrømme, som dem vi så sidste efterår. At vi skal styrke kontrollen ved EU's ydre grænser blev også eksemplificeret på topmødet ved, at der blev givet et løfte om øget beskyttelse af den bulgarske grænse. Der var også enighed om, at vi vil sende migranter, som ikke har krav på beskyttelse, tilbage. Det har hele tiden været den danske linje, men det er første gang, jeg så klart har oplevet, at der var fælles fodslag på dette punkt. Det er et udtryk for, at debatten har flyttet sig ganske betydeligt fra sidste år, hvor det jo først og fremmest handlede om, hvordan vi kunne fordele problemet mellem landene. Nu er der fokus på, hvordan vi løser det, og det er glædeligt, for det givet et håb om, at vi i fællesskab kan få styr på situationen.

Det andet nedslagspunkt var intern og ekstern sikkerhed. Vi diskuterede, hvordan vi styrker vores sikkerhed, og hvordan vi samarbejder yderligere om bekæmpelse af terrorisme. Der var enighed om, at vi skal styrke samarbejdet mellem vores politi og efterretningstjenester, og at vi skal styrke muligheden for at kontrollere rejsende, der krydser de ydre grænser. Der var bl.a. bred støtte til ideen om et elektronisk rejsetilladelsessystem, der svarer til det amerikanske ESTA-system. Jeg har en forventning om, at Kommissionen snart fremlægger et konkret forslag, som EU's justitsministre kan drøfte nærmere. Man drøftede også sammenhæng et øget militært samarbejde mellem EU-landene i lyset af de trusler, som Europa står overfor. Danmark har et forsvarsforbehold, så det er for så vidt ikke en drøftelse, vi kan deltage i. Jeg har dog det synspunkt, som jeg også gjorde gældende på mødet, at man i denne diskussion skal passe på ikke at duplikere NATO's funktion. Det er min opfattelse, at der er enighed om, at en videreudvikling af EU's forsvarssamarbejde ikke skal føre til den konsekvens.

I forhold til det sidste nedslagspunkt, nemlig vækst og arbejdspladser, var der bred erkendelse af, at det først og fremmest er medlemsstaternes ansvar at føre en ansvarlig økonomisk politik, som bidrager til langsigtet vækst og arbejdspladser. Der var også enighed om, at der kan gøres mere på EU-plan, og det gælder særlig i forhold til udviklingen af det indre marked og til en fælles handelspolitik. Det er derfor også min forventning, at vi på den baggrund af mødet i Det Europæiske Råd i oktober vil drøfte EU's handelspolitik, som jo udfordres af de tendenser, man ser i verdenssamfundet. Også i den europæiske debat er der tendenser til stigende protektionisme. Frihandel skaber øget vækst og velstand, og det vil være en ulykke både for EU og for Danmark, hvis frihandelsaftalerne med USA og Canada går i vasken. Derfor glæder jeg mig også over, at det ser ud til, at den canadiske frihandelsaftale kan underskrives her i oktober måned.

Afslutningsvis vil jeg nævne, at vi under frokosten talte om EU's ratifikation af Parisaftalen. Der er jo COP 22 i Marrakesh inden så længe, og heldigvis lykkedes det at opnå enighed om, at det er vigtigt, at EU får ratificeret Parisaftalen, inden vi rammer COP 22. Vi har også har givet hinanden håndslag på, at medlemsstaterne tilsvarende skal ratificere hurtigst muligt. I Danmark tager vi det til os på den måde, at lovprogrammet og den danske ratifikation, vil være noget af det første, som Folketinget skal kaste sig over i forbindelse med Folketingets åbning. Det slovakiske formandskab har indkaldt til et ekstraordinært miljørådsmøde, der finder sted her i morgen. Også Storbritannien, der jo var fraværende under frokosten i Bratislava, vil være til stede. Storbritannien er jo, selv om det glider lidt ud af debatten, stadig medlem af EU og har endnu ikke aktiveret artikel 50. Det var, hvad jeg umiddelbart ville fremhæve fra det uformelle møde den 16. september.

Kenneth Kristensen Berth havde noteret sig Donald Tusks tale ved FN's generalforsamling. Den havde det rigtige budskab, men han havde lidt svært ved at forstå, hvad man havde tænkt sig at gøre. Han anerkendte, at situationen i Grækenland var væsentlig bedre end 1 år tidligere, men i Italien så det jo ikke fantastisk ud. Man burde overveje at gå mere hårdhændet til værks, hvis man vil stoppe tilstrømningen fra Afrika. Han havde tidligere nævnt det østrigske ønske om at sende migranter tilbage til nærområderne i sikre lejre. Havde man talt om det på mødet i Bratislava? Løsningen må være, at migranter skal tilbage til de lande, de kommer fra, så man undgår, at de forlader deres hjemlande i første omgang.

Kenneth Kristensen Berth sagde, at som han huskede forløbet efter den britiske afstemning, var det ikke kun i Danmark, at man kaldte på selvransagelse. Det lød bare på statsministeren og konklusionen fra Bratislava, som om at blot man bliver på det eksisterende niveau i EU, er alt godt, men det var jo det niveau der gjorde, at briterne ville ud. Han mindede om Laerkenerklæringen – et af de få dokumenter i EU's historie, der indeholder mod og visioner. Konventet havde valgt ikke at tage den op, men erklæringen gav mulighed for at tilbageføre suveræniteten til nationalstaterne. Det ville være relevant for statsministeren og hans kolleger at tage den op igen netop nu. Nye traktater kunne i øvrigt være et skridt i den rigtige retning, fordi det kan være, de kan tilbageføre suveræniteten til nationalstaterne og inddæmme, hvad EU kan beskæftige sig med.

Statsministeren havde, så vidt Kenneth Christensen Berth huskede, sagt, at han også ville nævne Danmarks problem i forhold til Europol på mødet i Bratislava. Havde han gjort det? Man kunne godt gå ud fra, at Storbritannien stadig ville være medlem af EU om et par år, og han havde læst i den britiske presse, at der var meget debat om, hvordan man tackler overgangen til overstatslighed den 1. maj 2017, hvad angår Europol. Det er vurderingen, at man ikke fra britisk side ønske at anvende opt in-metoden, altså at tilvælge det overstatslige Europol i lyset af, at man jo havde sagt nej til EU. Så juridisk set stod Storbritannien i samme situation som Danmark som et medlemsland, der glider ud af Europol. Der skulle altså findes en løsning for de to lande. Storbritannien var som den største leverandør af informationer til Europol ikke en uvæsentlig partner for Europol. Ville statsministeren fokusere på det – og eventuelt kontakte den britiske premierminister?

Kenneth Christensen Berth var træt af snak om fred og sikkerhed i EU. Det var muligt, at EU havde spillet en positiv rolle i nogle år, men statsministeren kunne da ikke mene, at den måde migrantkrisen i 2015 var blevet håndteret på, havde været befordrende for fred og sikkerhed i Europa.

Rasmus Jarlov sagde, at der er visse redskaber, som man kan tage i brug i forhold til folkevandringer, men at det også var begrænset af konventioner, som Danmark havde tilsluttet sig, nemlig flygtninge- og menneskerettighedskonventionerne. Mange mener, at det er svært at føre en politik, ifølge hvilken man modtager flygtninge fra nærområderne i stedet for først at behandle deres asylsager og eventuelt give dem asyl, når de sætter deres fod på europæisk jord. Det var årsagen til menneskesmuglinger og til de tusinde af druknede i Middelhavet. Gjorde man det, kunne man også tale om at modtage de mennesker, der har det største behov. Retsstillingen på området var uklar, men i sidste ende var det spørgsmål om, hvilken løsning man ser for sig. Eller vil nogen sige, at man ikke kan det på grund af konventionerne? Havde statsministeren talt med andre statsledere om retsstillingen? Og havde han en fornemmelse af, om man kunne opnå enighed eller tilslutning blandt andre europæiske lande til at gøre det på den måde, så man undgår de store folkevandringer op igennem Europa?

Søren Søndergaard havde på forhånd udtrykt bekymring over, at mødet i Bratislava ville blive indadvendt – at man ikke bruger situationen til at diskutere EU's plads i et fremtidigt Europa. Fandt den diskussion sted, og hvilke synspunkter blev fremlagt? Med det britiske exit vil der være lidt færre mennesker i EU end før, mens der stadig vil være mange uden for EU i Europa, som man gerne vil inddrage i en slags forpligtende samarbejde inden for miljø, og som man gerne vil handle med, men hvor det i dag ikke er realistisk inden for EU's rammer.

Søren Søndergaard citerede fra Bratislavaerklæringen: "Vi forpligtede os i Bratislava til i de kommende måneder at tilbyde vores borgere en vision om et attraktivt EU, som de kan have tillid til og støtte". Fremgik denne vision af Bratislavakøreplanen? Han forstod, at man skulle konkludere på køreplanen i december, men hvad med visionen? I erklæringen stod der, at den skulle tilbydes til borgerne i løbet af de kommende måneder, men i hvilken form?

Han havde i øvrigt forstået på statsministeren, at traktatændringer ikke var blevet nævnt. Ville han udelukke, at der var til mødet i Rom i marts 2017 ville komme forslag om traktatændringer, eller var det stadig uklart?

Statsministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at der inden for migration havde været et klart stemningsskifte i den europæiske konsensus igennem det senere år. Danmark stod, hvor det hele tiden havde stået, men diskussionen generelt var gået fra at handle om håndteringen af tilstrømningen af flygtninge og migranter via fordeling og byrdeudjævning til at dreje sig om, hvordan man kan finde en løsning, så der ikke sker en tilstrømning til EU. Han var enig i, at man burde have arbejdet på løsninger tidligere som f.eks. de tilbagesendelsesaftaler, som man fokuserede på nu. På EU-Afrika-topmødet i Valletta i 2015 havde man fra dansk side talt om konditionalitet i ulandsbistanden, dvs. at når man støtter lande i at opbygge deres økonomi og skabe håb om en bedre fremtid for borgerne, så de ikke føler sig nødsaget til at sætte sig i bevægelse, skal det følges op af, at landene forpligter sig til at tage egne statsborgere tilbage. På det punkt stod Danmark tidligere isoleret, men sådan var det ikke længere. Det kunne man også konkludere ud fra Donald Tusks tale ved FN's generalforsamling. Man arbejdede nu på hjemsendelsesaftaler, og bl.a. Nigeria havde udtrykt villighed til at indgå en hjemsendelsesaftale med EU. Det må være vejen frem med aftaler, hvor man kan signalere til befolkninger, at det ikke nytter noget at flytte sig. Det er farefyldt, og den eneste sikre gevinst er at blive sendt tilbage. At signalere at Europa ikke bare står åbent, måtte være en del af løsningen.

Situationen blev bedre, og mens der i august 2015 kom 100.000 mennesker til Grækenland, kom der i august 2016 kun 3.500 personer. Det var også en stor del af forklaringen på, at man i Danmark i august 2016 havde det laveste asyltal i 5 år. Statsministeren bekræftede over for Kenneth Christensen Berth, at der var et problem i forhold til Italien, men man skulle også huske på, at forhåndsmeldingerne om, at trafikken ville flytte ned over Middelhavet, hvis man lukkede Vestbalkanruten, havde vist sig ikke at holde stik. Dem, der krydser Middelhavet, er afrikanere. Derfor skal der være fokus på det afrikanske kontinent, på at opbygge en kystvagt ud for Libyen og på at få lavet tilbagesendelsesaftaler med de afrikanske lande.

Statsministeren havde svært ved at se, hvordan man skulle implementere et skrift i migrantkrisen uden EU. Det ville være svært for 27 lande at foretage en kursændring unilateralt. Står de europæiske lande sammen, er der mulighed for at fremtvinge konditionalitet i den måde, man understøtter Afrika på.

I sit videre svar til Kenneth Kristensen Berth sagde statsministeren, at Bratislavamødet jo ikke var et Oxfordmøde, men snarere en diskussion om, hvad der gør, at befolkningerne har mistet tilliden til EU. Han mente, at tillidsbruddet skyldes, at man har lovet folk mere, end man kunne holde. Så man måtte være mere åben om, hvad EU kan og ikke kan, det vil sige, at EU bør være stor på det store ting og mindre på de mindre ting. Det var en kurs, man allerede var inde på, og den nuværende Kommission og dermed også Europa-Parlamentet var mere tilbageholdende med lovgivning. Det spor skulle man forfølge. Mange taler om vigtigheden af at følge op på beslutninger og at implementere, hvor der historisk har

været en tendens til, at man flytter dagsordenerne fremad og vedtager noget hele tiden. Man var nødt til at være mere konsekvente i at se, om det man beslutter, rent faktisk lykkes.

Til Rasmus Jarlov sagde statsministeren, at det uformelle møde i Bratislava handlede om, hvad EU-27 skal mene om Storbritanniens nej. Det var ikke en konventionsdebat, men en debat om migrations- og flygtningekrisen, der udgør en del af forklaringen på borgernes skepsis. Der var også en skepsis over for EU, før der gik hul på Europa, men der var ingen tvivl om, at det var en medvirkende årsag til skepsis, fordi europæerne er bekymrede for, om der er styr på Europa.

Regeringens holdning var, at når man har påtaget sig konventions- og traktatmæssige forpligtelser, skal man efterleve den. Men regeringen kunne også se, at måden, den europæiske menneskerettighedskonvention tolkes af den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, gør, at rækkevidden af konventionen fremgår anderledes i dag, end da den blev skrevet. Det udfordrede på visse punkter også den danske udlændingepolitik. Det var regeringen opmærksom på, og derfor havde man meldt ud, at man i forbindelse med formandskabet i Europarådet i 2017 ville stå i spidsen for et arbejde for at komme tilbage til kernen af de konventionerne. Han mente ikke, at udvalgsmødet var stedet for et stor konventionsdebat.

Til Søren Søndergaard sagde statsministeren, at med til konklusionen om, at når Storbritannien forlader EU, ønsker de resterende lande at blive sammen, hørte også en ekstern dimension. Den handler om, hvad EU's rolle er i verdenssamfundet. Man kunne f.eks. tage situationen Ukraine eller i Tyrkiet. Hvor ville verden være, hvis EU blev atomiseret? Hvordan ville man så have mulighed for at påvirke freds- og demokratiprocesser, løfte Afrika etc.? EU's rolle i et bredere Europa er da en medvirkende årsag til, at det var vigtigt at have et fortsat sammenhold, så enkeltstater ikke bare skal arbejde alene.

Statsministeren forklarede, at vejviseren (road map) førte frem til Rommødet i marts 2017, der var deadline for at samle op på de umiddelbare konklusioner efter det britiske farvel. Det var ikke i hans magt at udelukke traktatændringer, men han kunne på ingen måde se for sig, at den igangværende proces ville ende med en konklusion om traktatændringer.

Det var korrekt, at han ville benytte lejligheden i Bratislava til at fremføre de danske synspunkter om Europol, og de var relevante for diskussionen om sikkerhed og om samarbejde om at beskytte sig mod grænseoverskridende kriminalitet. Det var klart, at det ville være et enormt tilbageslag, hvis dansk politi måtte forlade Europol. Det havde selvfølgelig været en trædesten for ham til at sige, at Danmark håbede på velvillighed i forhold til at finde en løsning. Det var dog i første omgang ikke hans ministerkolleger, der skulle være med til at løse problemet, men Kommissionen. Derfor var statsministeren fortsat i dialog med Kommissionens formand om emnet, og den diskussion var der endnu ingen konklusion på. Håbet om en aftale, der sikrer, at dansk politi på en operationel og tilfredsstillende måde kan deltage i Europol-samarbejdet, levede altså stadig, selv om at det så svært ud.

Det var statsministerens opgave at varetage danske interesser i forbindelse med den britiske udmelding, men det stod fortsat lysende uklart, hvad de britiske prioriteter var. Ingen vidste, hvornår Storbritannien aktiverer artikel 50 eller om, hvilken relation til EU briterne ønsker at have fremover. Det handlede altså nu og her om danske interessevaretagelse, for Danmark er medlem af EU både før og efter Brexit og stod med en konkret udfordring angående Europol.

Søren Søndergaard sagde, at EU's forhold til resten af Europa havde indeholdt en idé om, at EU blev større og større. Der var altså EU-28 og så var der de lande, der var tilknyttet EU, og som var i en slags ansøgningsproces om medlemskab af EU. Det gjaldt Island, det meste af Balkan og selv Tyrkiet. Visionen var altså, at EU udvider sig. Nu havde briterne så meldt sig ud, og Island havde gjort det klart, at de ikke engang ønskede at forhandle mere, de ville ikke ind i EU. Opinionsundersøgelser viste, at 70-75 pct. af de norske borgere var imod EU-medlemskab. Statsministeren havde selv udtalt, at man ikke kan forestille sig, at Tyrkiet bliver medlem af EU inden for de næste mange, mange år. Der var altså sået tvivl om ideen om EU som omdrejningspunkt for samarbejde i Europa. Ønskede man et samarbejdende og samhandlende Europa, var det vigtigt, at EU kom med et udspil. Udvalget havde selv på dets tur til Albanien og Kosovo oplevet frustrationen over, at landene ikke syntes, at de kom tættere på målet på trods af, at de foretog sig de tiltag, de blev bedt om. Og realistisk set, måtte man også spørge sig selv, om der mon er nogle EU-lande, der drømmer om at f.eks. et land som Serbien bliver medlem af EU inden for det næste lange stykke tid. Storbritanniens nej på en vision om, hvordan vi får et samarbejdende og helt Europa. Det kunne godt være, at et land som Rusland ikke skulle være en del af planen lige nu, men visionen var vigtig at få på plads. Havde man slet ikke haft emnet oppe på mødet?

Statsministeren syntes, at Søren Søndergaards synspunkter var selvmodsigende: På den ene side sagde han, at EU ikke længere er det naturlige omdrejningspunkt og på den anden side henviste han til den frustration, som de tilknyttede lande har over ikke at komme tættere på EU. Man kunne konstatere, at alle lande i Europa orienterer sig mod EU. Tog man kredsen af de fem nordiske statsministre, repræsenterer kun de tre EU-medlemslande, men det var naturligt, at diskussion kredser om EU. EU er det naturlige centrum – også for de lande, der ikke havde medlemsambitioner. Statsministeren var derfor uenig i, at EU ikke var omdrejningspunktet. Det var klart, at den indbyggede udvidelsesvision om at blive større for at være større var udfordret, men det mente han var klogt. Skulle man løse de problemer, som EU-borgerne slås med og få styr på sikkerhed, migration, vækst og arbejdsplads, var det vigtigt at bruge sin energi på dem. Det gik ikke hånd i hånd med en voldsom geografisk udvidelsesambition, men det rokkede dog ikke ved, at EU fortsat var centrum for den europæiske dialog om, hvordan man kan åbne sine markeder – også for de lande, der ikke er fuldgældige medlemmer – og hvad den toneangivende linje skal være med hensyn til demokratiudvikling, fred og sikkerhed.

Kenneth Kristensen Berth ville undtagelsesvis rose statsministeren. Det var rart få fjernet den tvivl, som Frans Timmermanns udmeldinger om jura med hensyn til dansk tilknytning til Europol havde kastet af sig. Han kunne høre, at statsministeren bevarede håbet. Det var

også meget interessant at høre statsministerens ambitioner for det danske formandskab i Europarådet. Danmark var ikke det eneste europæiske land, der havde problematiseret de internationale konventioner, så hvordan havde statsministeren tænkt sig at gøde jorden for en debat om konventionerne frem mod det danske formandskab? Alle var vel enige om, at det var godt at have et fælles grundlag for det demokratiske virkefelt med udgangspunkt i Lockes frihedsrettigheder. Som statsministeren selv var inde på, havde den måde, konventionerne fortolkes på, taget totalt overhånd.

Statsministeren sagde, at han gerne tog diskussionen om konventioner på et andet tidspunkt, men at den lå uden for rammerne af formålet med mødet i udvalget. Regeringen havde fremlagt en 2025-helhedsplan for et stærkere Danmark og havde i den forbindelse tilkendegivet, at et af elementerne i planen var, at der skulle være kontrol af effekten af den udlændingepolitik, der føres i Danmark.

Statsministeren mente, at det var at overdrive at sige, at han kunne fjerne tvivlen vedrørende Danmarks fremtid i Europol, for det kunne han ikke. Det var fortsat meget tvivlsomt, om det kunne lade sig gøre at finde en løsning, for den danske befolkning havde jo fravalgt hovedvejen ind til Europol – den hovedvej, der lå i den aftale, som Danmark havde lavet om, at Danmark kunne tilvælge Europol og holde sig ude af de samarbejder, som man ikke ville deltage i. Der var et bredt ønske om at bevare medlemskabet af Europol eller noget, der kommer tæt på, og det arbejdede man på at få igennem. Det var vanskeligt, og det var det, som Kommissionens næstformand havde givet udtryk for. Hvis statsministeren mente, at det ikke var et håb, havde han konkluderet det over for udvalget, og det ville være meget svært eventuelt at skulle komme med en ny plan. Plan A var, at det blev et ja til ved folkeafstemningen i december 2015, det lykkedes som bekendt ikke. Plan B var, at lave en aftale, der sikrer, at Danmark operationelt kan opretholde de fulde effekter af Europol. Det var den plan, statsministeren koncentrerede sig om. Plan C var nu svær at få øje på, fordi man helt upolemisk kunne konstatere, at nogle af de holdninger, der blev tilkendegivet dagen før folkeafstemningen, ikke længere gjaldt.

Holger K. Nielsen spurgte, om statsministeren ville medgive, at især små lande har en interesse i et internationalt retssystem. Det var derfor dybt betænkeligt, at man blev ved med at sætte spørgsmålstejn ved konventionernes berettigelse. Om Europol sagde han, at Dansk Folkeparti var begyndt at stille yderligere krav og nu også ville have Schengen-samarbejdet involveret i debatten om Europol. Var det en konstruktiv vej at gå?

Statsministeren slog fast, at det er i alles interesse og ikke mindst i de små landes, at man har konventioner og et internationalt retssamfund. Det kunne han ikke drømme om at betvivle. Han var ikke blandt dem, der siger, at konventioner er noget, man kan tage let på. Man må leve op til sine forpligtelser. Når det var sagt, var det helt legitimt og rimeligt at have en diskussion om rækkevidden af konventioner og om deres fortolkning. Rækkevidden og fortolkningen af den europæiske menneskerettighedskonvention ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol var med tiden blevet udvidet. Mængden af sager var også vokset, så det p.t. lå i omegnen af 60.000 uafviklede sager ved domstolen. Han satte altså ikke spørgsmålstejn ved menneskerettighedskonventionen, men rejste diskussionen om,

hvilken dynamisk fortolkning den havde undergået. Den diskussion kan man godt have, så længe man ikke betvivler, at et land som Danmark skal efterleve den europæiske menneskerettighedskonvention.

Om Europol sagde statsministeren, at danskere havde stemt nej ved folkeafstemningen på den baggrund, at alle dem, der anbefalede et nej, også havde tilkendegivet, at Danmark fortsat skulle være medlem af Europol. Ud af det drog man den konklusion – hvilket partierne også nikkede til – at man skal søge for at få en aftale, der sikrer, at dansk politi ikke skal forlade Europol i maj 2017. Lykkedes det, ville alle andre scenarier falde bort, hvis ikke, havde man en udfordring, der var anderledes end den, man stod med lige efter afstemningen. I den aktuelle debat lød det, at en ny folkeafstemning med en tilvalgsmodel, hvor man som det eneste tilvælger Europol, ikke længere ligger lige for. Spørgsmålet om Schengen var nu draget ind i en afstemning, hvilket ville komplicere den ganske betydeligt. Statsministeren håbede, at det ikke kom dertil.

Mødet sluttede kl. 10.58